

Az Újság

MAGYAR KERESZTYÉN POLITIKAI NAPILAP

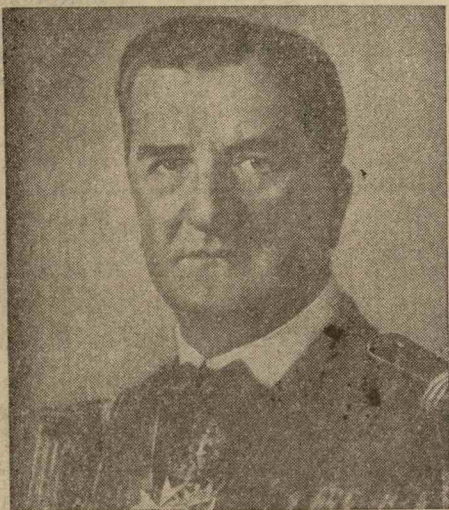
Felolős szerkesztő és kiadó: Gaál Sándor

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Toldi Miklós-tér 15. Telefon 60. Előfizetés egy hónapra 3.40 P, negyedévre 9.80 Pengő. Csekk: 50.046

HORTHY MIKLÓS

Minden igaz magyar vezérét, nem zete büszke fiát, édesapját tiszteli benne.

Hogy sorsunk kivonhatatlanul az Isten kezében van, mutatja, hogy történelmünknek nem volt még egyetlen

olyan sötét korszaka sem, mikor ne jelent volna meg élünkön sorsunk elhivatott kiválasztottja. 1920 ban ilyen volt Horthy Miklós.

Erre a küldetésre jellemző mindenkor az egyszerűség. A soha meg nem ismétlődő problémák, feladatok mindig csak azt az egy embert várják, aki ezeket egyedül képes megoldani. A mi 23 éves nehéz múltunk azt mutatja, hogy Horthy Miklósunk csak ez az egy lehetett és nem is lesz soha több a történelemben. Igazi magyarságát a romokból felépült Magyarország és benne a mi életünk mutatja. Mutatja az a mindent áttörő egyöntetű tisztelet és végtelen szeretet, amin keresztül törhetetlen egységben nőttünk. Nincs közöttünk ma senki, akinek az élete, sulya olyan vasabroncsként tudná egyggyé feszíteni a magyar sorsközösséget, mint az övé. Ha a jelen időben csak ez az egy volna belőle a mienk, már ezzel történelmivé válna személye.

De van más. Egy egész elsorolhatatlan sor, amiből csak néhányat említsünk meg.

Mienk benne mindenk előtt az eszményi katona. A mi valónk, sajátosságunk eszményisült meg ezen a vonalon életében. Ma benne összpon-
tosul a legendás magyar katonai szellem, erő és küzdőképesség minden megnyilatkozása. Ő mindig csak jó katona volt. Ez a példa elkötelező biztosíték, hogy akik mögötte sorakoznak fel, nem lehetnek soha rossz katonák. Magával hozta ez iránt a rög iránti elthatatlan szeretetet és áldozatkész-
séget. Akik tehát mögéje állnak, tud-

niok kell, hogy más érzéssel nem vi-
selhetik a fegyvert. A békét szeret-
nünk kell! De csak addig, míg a mi
kis házaink ereszébe bele nem kap a
vihar, míg fázósan meg nem remeg az
asszonyunk és gyermekünk szíve.
De amikor a viharban tenni kell, —
kockázatosan tenni kell — senki nem
állhat félre! Ezt így parancsolja Vezé-
rünk szelleme és példája!

Mienk benne a puritán, építő ma-
gyar! Ezt mindenk előtt úgy kell
értenünk, hogy teljesen megértette,
hogy a napok mire valók. Egész élete
azt mutatja, hogy akire sokat biznak,
az elsősorban a nemzet első munká-
sának érzi magát. A munkából csak épi-
tés fakadhat s a komoly munka soha
nem engedi meg a túlméretezett fény-
űzést, de semmiképpen nem, a felada-
tokkal szembeni felelőtlenséget. Senki
nincs közöttünk, aki ilyen tekintetben
is ne láthatna benne ideát. — Katona

marad a hétköznapi szürke munkájá-
ban is!

Most a mai időkben legyen elég
csak ez a két nagy vonás, mert mind-
annyiunktól most ezt követelik a na-
pok. Fájó és elégedetlen szívvel is
fanatikusan kell szeretnünk ezt a föl-
det és az ebből kinőtt világot. Mert
jó katonák, hallgatagon építő magyar
dolgozók csak akkor tudnak lenni, ha
ez a legszebb és legnagyobb érzés
hajt bennünket belülről. Ha csüggedsz
magyar testvér, nézz lázban égő szem-
mel a mi hűséges, nagy, ősz vezérünk
szemébe s ebből a te életed is meg-
kapja azt az erőt, amire ma szüksé-
günk van.

Névnapja előtt köszöntjük hát
mindannyian őt azzal a magyar test-
véri és alattvalói hódolattal, amilyen
a közlünk elhívott, Isten-küldötte
vezérnek jár!

BALOGH SÁNDOR

Folyik a négyhatalmi tanácskozás Tebrikben

Az eddigi jelentések mind arról
szóltak, hogy a szövetséges négyhata-
lom államfője Teheránban találkozott.
Megbízható újabb jelentések szerint a
találkozás nem itt, hanem Tebrikben
történt meg. A tanácskozás helyét
aknamező és többszörös drótakadály
vette körül. A találkozás állítólag már
november 28 án megtörtént.

Hivatalos jelentés ugyan még nem
látott napvilágot, de kiszivárgott hírek
szerint a megbeszélés központjában a
következő kérdések állanak: Közös
főhadiszállás felállítása Marschall tábor-
nok vezetésével. A második arcvonal
kérdése. A déleuropai hadműveletek
kiszélesítése. Az orosz támadás foko-
zása. Szóba került állítólag még egy
Németországhoz intézendő közös fel-

hívás megszövegezése, melyben fel-
hívják a népet a mostani politikai
vezérség teljes likvidálására és új kor-
mány alakítására.

Közismert dolog, hogy a kairói
értekezlet viszont Japánnal és a távol-
keleti helyzettel foglalkozott fenyegető
formában. Mindkét helyről érkező hi-
vatalos jelentés ezeket a merész el-
gondolásokat komolytalan tréfának
tartja. Ugyanis sem Japán nem veszi
komolyan hatalma tudatában a tárgya-
lást s viszont Németország sem tartja
szükségnek ismételt hangsúlyozni
azt, hogy a német népnek a legkisebb
tagja is tudja, hogy ez a harc számára
a lét- vagy nemlét harca. Mindkét ten-
gely nagyhatalom el van szánva a
végsőkig menő harcra.

Rossz az időjárás, csökken a harc heve keleten

Napok óta olyan rosszra fordult
az időjárás az egész keleti fronton,
hogy minden harci tevékenységet nagy
mértékben akadályoz. Ennek megfele-
lően a legtöbb frontszakaszon nyuga-
lom állott be. A szovjet azonban nem
állott el váltakozó súlypontképző harci
taktikájától és minden nehézség elle-
nére folytatja egyes helyeken az el-
képesztő tömegtámadásokat. Eredményt

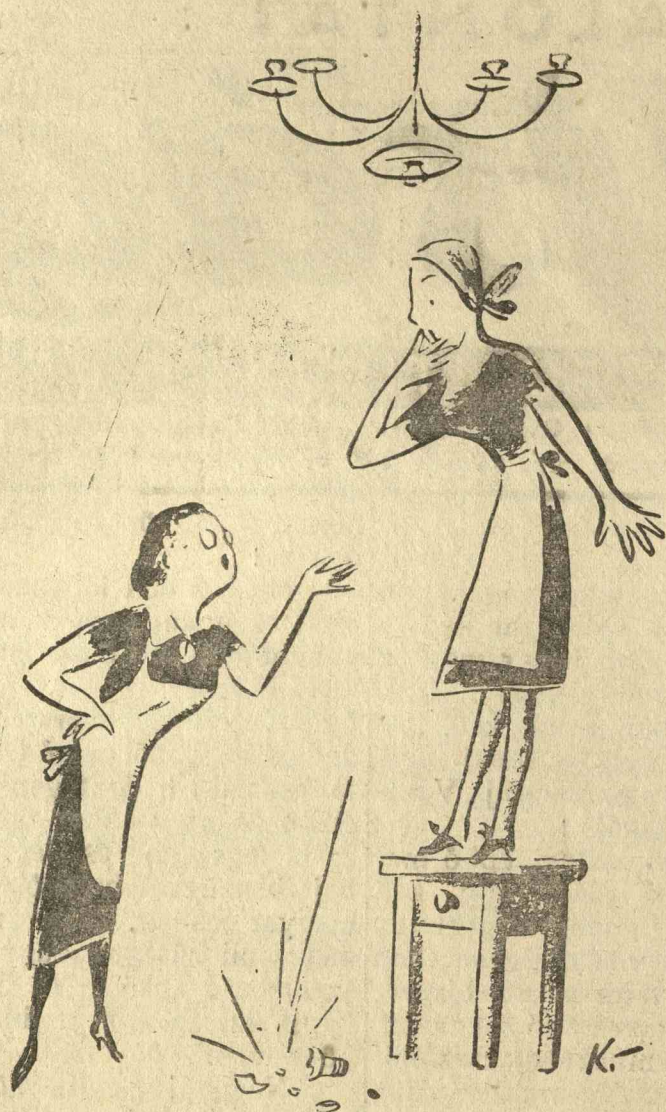
azonban sehol nem tudott elérni.

Mig keleten lanyhul a harc irama,
addig az olasz vonal előtt egyre élén-
kül a harc. Az elmúlt napon itt a né-
met védővonal heves tüzérségi tűz
alatt állott. Az angol erőknek sikerült
egyes pontokon a német állásokba be-
törni, de a védelem ellenőrzésekkel és
elreteszélésekkel kibúszóbbolt minden
további sikeres ellenséges előretörést.

Újabb heves légitámadást élt át Berlin

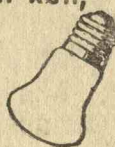
A birodalmi főváros ellen intézett
légitámadások leghevesebbike talán
csütörtökön éjjel zajlott le. Az össze-
csapás folyamán olyan heves légiharc
fejlődött ki a főváros felett, amilyenre
eddig még nem volt példa Berlin bom-

bázásánál. Az anyagi kár nagy. Az
elhárítás 53 négymotoros ellenséges
bombázót lőtt le. Tehát Anglia ezt
az újabb légitámadást súlyosan fizette
meg.

Ejnye, Mariska,

Hisz' tudom nem készakarva csinálta,
de a KRYPTON lámpára vigyázni kell,
még elhasználtan is pénzt ér.

A KIÉGETT TUNGSRAM KRYPTON
LÁMPÁT A KERESKEDŐ VISSZAVÁSÁROLJA

Négyszáz évvel ezelőtt vizbe mártották az árdrágítót

A városok régi írásai, okmányai között keresgélve, már 1561-ben megtaláljuk a nyomát az árdrágítók elleni küzdelemnek. Egy ebből az időből származó feljegyzés szerint ugyanis Passauban az árdrágító-pékeket kosárba tették és a kosarat egy hosszú rudra akasztva, pékestől, mindenestől bele mártották a Dunába. Mégpedig az előírás szerint egymásután háromszor...

A büntetés végrehajtásáról szóló rendelet csak jóval később jelent meg Bécsben, azonban, már jóval a rendelet megjelenése előtt is alkalmazták a kitűnő hatásának bizonyult fenyítést. Később, valószínűleg Magyarországon is alkalmazták a vízbemártás büntetését, de erre megbízható adatunk nincsen. Csupán annyi biztos, hogy Székesfehérváron még a molnárokat is megfenyegették a vízbemártással.

Érdekes jelenség, hogy az árdrágítók ebben az időben, legalábbis a feljegyzések tanúsága szerint tulnyomó-

résben pékek voltak. Különösen sok baj volt köztük is a soproni pékekkel. A soproni pékek ugyanis 1579-ben engedélyt kértek a városi tanácstól, hogy az eddigi 10 latos zsemlye helyett 9 latost adhassanak, természetesen ugyanolyan árért, mint a 10 latos zsemlyét. A városi tanács azonban nem engedte meg az árdrágítást, s a soproni pékek csak évszázadok múlva, 1851-ben süthettek a 10 latos zsemlye árában 9 latosat, de egyúttal az egyik üzletben hatósági mérleget kellett felállítaniok, olyan kevés bizalom volt irántuk.

Előfizetőink szíves figyelmébe!

Az Országos Magyar Sajtókamara határozata értelmében előfizetési díjakat hitelezni nem szabad. Kérjük tehát t. előfizetőinket, hogy hátralékos előfizetési számlájukat minél előbb rendezni szíveskedjenek, nehogy a lapküldésében fennakadás álljon elő.

Rádió-műsor

ALLANDÓ KÖZVETÍTÉSEK.

5.40 Üzen az otthon. 6.40 Ébresztő torna, 7. Hírek, étrend, 8.30 Zene. 10. Hírek. 11.10 Nemzetközi vízjelzőszolgálat. 12. Fohász. 12.40 Hírek. 1.20 időjelzés, vízállásjelentés. 1.30 Honvédeink üzennek. 2.30 Hírek. 2.45 A rádióműsor ismertetése. 3. Árfolyamhírek. 4.20 Idegen nyelvű hírek. 4.45 Időjelzés hírek. 6.50 Hírek. 9.40 Hírek. 11.45 Hírek.

SZOMBAT, december 4.

3 Szórakoztató muzsika. 4.20 Tánczene. 5. „Pest-budai utcalámpa” Mese. 5.40 Szalonzene. 6.10 Hangképek. 6.40 Külügyi tájékoztató. 7. Hangverseny. 9.10 Cigányzene. 10.40 Ki mit szeret

VASÁRNAP, december 5.

7.30 Szózat. — Reggeli zene. 8.10 Hírek. 8.30 Összinté beszéd. 9. Református istentisztelet. 10—11.10 Katolikus istentisztelet. 11.15—12.10 Evangélikus istentisztelet. 12.15 Leventezenekar. 12.55 Budapesti Hangversenyzenekar. 2. Művészlemez. 3. Közvetítés. 3.45 Magyar nóták. 4.10 Versek. 5. Tánczene. 5.40 Felolvasás. 6. Budapest Székesfőváros Vitézi Széke, névünnepe alkalmából köszönti a Főméltóságu Kormányzó Urat. Közvetítés a Gellért szálló nagycsarnokából. 6.20 Zongora. 7. „Száz piros rózsa”. 8. Előadás. 8.25 Most jön a Mikulás. 10.40 Nagy mesterek — örök művek.

Nézzé meg,
ha szép és értékes
Mikulás, Karácsony,
vagy ujéviajándékot
akar vásárolni a
Magyar Kultúra- és
bazárúru boltot!

Kisiparosok üzleti könyveinek illetéke

A pénzügyminiszter megengedte, hogy a kisiparosok üzleti könyveik illetékét általánösszegben fizessék, mégpedig egyéni cégeknél évi 250 pengőt. A pénzügyminiszter elvi álláspontja szerint az általános kereseti adó céljából vezetett könyvek és illetékdíjjegyzék csak abban az esetben illetékmentes, ha azokat használatbavétel előtt hitelesítik és kizárólag erre a célra használják fel. Eszerint tehát a feltételes illetékmentesség csak abban az esetben jár, ha nem az általános kereseti adószabályok kötelezik könyvvezetésre. Tehát a három segédnél többel dolgozó iparos azon könyvei, amelyek a kereseti adóról szóló jogszabályok értelmében vezet, csak akkor illetékmentesek, ha azokat használatbavételük előtt hitelesítik.

Karácsonyra
lesz

szaloncukor

Rendelést felvesz:

OSZACZKY
cukrász

Rendes-

és magántanulókat minden
tárgyból elkészítetek
Gömbös Gyula-ut 1.

Már nem birtuk elviselni egymás töviseit

Mennyi szép gondolatot és tervet eszeltünk már ki nemzeti létünk megszilárdítására. Mennyi lelkesedéssel fogtunk hozzá azok kifejtéséhez. Mennyi munkát öltöttünk már abba, hogy megvalósítsuk őket.

Mindhiába.

Pedig érezzük és tudjuk, hogy eszményeink megvalósításától függ: Él-e, vagy bukik nemzetünk.

Magyarságunk súlyos trágédiája, hogy társtalanok vagyunk nemcsak a nagyvilágban, hanem sokszor idehaza is. Legjobbaink egyedül vannak, mert nem áll melléjük senki sem. Elvérezhetnek a porondon, bennünket az sem rendít meg. És ha egy hősi halottért történik megemlékezés istentisztelet keretében, felölünk a templom üresen maradhat.

Egy nagyszerű eszme elindulásánál voltam jelen a napokban. Az érdeklődés azonban oly csekély volt, hogy megdöbbsentem. Vajjon ez a szent eszme is elkallódik, mint annyi más? Vajjon most is csak az történik itt, ami a történelem folyamán oly sokszor meg esett velünk, hogy mindig csak vetettünk, de sohasem arattunk? Miért nem tudunk összefogni, miért nem tudunk küzdeni, a váll a váll mellett? Miért marad csak frázis az összefogás hírdetése, mikor világos pillanatainkban mindannyian belátjuk annak szükségességét? A sok kérdésre feleletet ad talán Andersen egyik örökszép meséje a sündisznókról.

Zimankós téli napon, amikor nagyon fáztak, — elhatározták, hogy öszszebujnak és egymást melegeztik. Láttak hogy nagyobb és hatalmasabb állatok is így védekeznek a hideg ellen.

A gondolatot tett követte. Azaz... csak megkezdtek a terv végrehajtását, de kiderült, hogy nem bírják egymás töviseit. Lassanként ismét szétszéledtek és sokan el is pusztultak közülük a hidegtől és az egyedüllét viszontagságaitól.

A mese megdöbbsentően emberi. Hányszor törekedtek bennünket összehozni, hogy terveinket megvalósítsuk, hogy összefogjunk a történelem jeges viharai ellen, és mégis mindannyiszor egyedül maradtunk és szétszéledtünk, mert nem birtuk elviselni egymás töviseit?...
Dr. PAP JÁNOS.

Értesítés!

Értesitem a n. é. közönséget, hogy e hó 4-én, szombaton (a volt Kovács-féle) Győry Jakab-utca 10. sz. alatti **SÜTŐDÉT** megnyitom

E naptól kezdve sütést vállalom!

Tisztelettel:

KATONA LÁSZLÓ
pék-mester.

Ejszakai fagyok...

enyhe napok után
könnyen okoznak meghűléseket,
ezért:

Minden fejfájásra
ASPIRIN

Közel 900.000 magyar él még határainkon túl Nagymagyarország területén

A Pécsi Egyetem Kisebbségi Intézet kiadásában megjelenő Kisebbségi Körlevél című nemzetiségi szemle legutóbbi számában értékes adatok jelentek meg, amelyek részletesen megvilágítják, hogy a régi Nagy-Magyarország területén hány magyar él határainkon kívül, az utódállamokban.

Az értékes tanulmány fontosabb adatait az alábbiakban ismertetjük.

A trianoni országcsontítás következtében Nagy-Magyarország területének 71,44 százaléka, 1910. évi népességének 63,54 százaléka, a magyar anyanyelvűeknek pedig 33,03 százaléka került idegen uralom alá.

Az 1938 után bekövetkezett területgyarapodások következtében a régi területnek 24,35 százaléka, az 1910. évi népességnek 21,32 százaléka és magyarságnak 22,76 százaléka került vissza. Nagy-Magyarország 1914 előtti területének 47,09 százaléka nem tért még vissza, a népességnek 42,02 százaléka és a magyarságnak 10,27 százaléka maradt határainkon kívül.

Dél-Erdélyben, a Bánság keleti részén és a Körösvidéken

az 1910. évi megbízható magyar népszámlálás 538.589 magyart mutatott ki. Ma ezen a területen, hozzávetőleges becslés szerint mintegy 540.000 magyar él. Ez a magyarság főleg Magyarország mostani határai mentén alkot zárt tömböt, de összefüggő magyar nyelvterületek vannak Krassó-Szörény, Temes, Torontál, Alsó-Fehér és Hunyad vármegyék Romániához csatolt részein is. A jelenleg román uralom alatt álló területen 190 városban és községben abszolút többségben élnek magyarok és ezen kívül 35 olyan város van, ahol ezernél több magyar él, illetve a magyarság a viszonylagos többség.

A Horvát-Szlavónországban

élő magyarság mostani számát legalább 85.000 főre tehetjük.

A múlt század utolsó évtizedeiben

igen sok magyar földmíves vándorolt Horvát-Szlavóniába és ilymódon ott a magyar anyanyelvűek száma 1910-ben már a 106.000-et is meghaladta.

Horvátországban négy olyan község van, ahol a magyaroké az abszolút többség és ezernél több magyar él 21 város, illetve község területén.

Szlovákia

mostani területén 1930-ban körülbelül 175.000 magyar élt. Jelenleg hozzávetőleg 120.000-en élnek. Szlovákia 47 községében és városában élnek abszolút többségben magyarok és 23 olyan város, illetve község van, ahol a magyarság viszonylagos többséget ért el, illetve az 1000 lélekszámot meghaladta.

A Bánság nyugati részén,

amelyet a trianoni békeszerződés Jugoszláviának adott és amely terület jelenleg német-szerb közigazgatás alatt áll, hozzávetőleges becslés szerint jelenleg mintegy 110.000 magyar él. Ezen a területen 29 községnek van abszolút magyar többsége és 9 községben, illetve városban ért el a magyarság viszonylagos többséget, illetve haladta meg létszáma az ezret.

Nyugat-Magyarországon,

amelyhez 1938-ban hozzácsatolták Szlovákiától Dévényt és Pozsonyígyetfalut, most körülbelül 25.000 magyar él. Abszolút magyar többség ennek a területnek öt községében van.

Fiume és környéke

lakói közül 1910-ben 6493 volt a magyar. Az 1936. évi olasz népszámlálás nem vett fel anyanyelvi statisztikát és így a jelenleg Fiumében élő magyarok számát körülbelül ezerre becsülhetjük.

A fentieket összevetve megállapíthatjuk, hogy Nagy-Magyarországnak a mai határainkon kívül 900.000 magyar él. A legtöbbben élnek közülük Dél-Erdélyben (540 000), azután Szlovákiában (120.000), a Bánság nyugati részén (110.000), Horvátországban (85.000), Nyugat-Magyarországon (25 000) és Fiumében (1000).

Az angolkór és megelőzése

Az ős, tél aktuálissá teszi, nevével, különösen gyermekbetegségek kapcsán, sokszor találkozunk.

Az angolkór népbetegség. Ez azt jelenti, hogy a betegségtől okozott ártalom nemcsak a betegnek egyéni károsodása, hanem éppen nagy elterjedtségénél fogva népességünk jelentékeny rétegének egészség-rontója. Növekedés korban levőknél súlyos szövődményes betegségeket okoz.

Gyakorlatban úgy ismerik általában, mint csontbetegséget. A csontoknak sokszor jelentékeny és különös eltorzulásával, a lábszárak elgörbülésével, a fogazat rendellenességével, a gerincoszlop puposságával járhat. Ilyen eltorzulások a serdülőkoron túl már helyrehozhatatlanok.

A csonteltorzulásokkal egyforma jelentőségű az angolkóros szövődményes betegségek sorozata, ami jelen lehet ép oly gyakran az enyhe fokú angolkórnál, mint a súlyos tüneteket okozó angolkórnál.

Csecsemők, kisgyermekek gyakran szenvednek „rángógörccsökben”. S az ilyen gyermekek mindig angolkórosak. Ha a görcs a gégét vagy a szívet fogja el halálos lehet percek, vagy órák alatt. Népünk görcsnek, vagy kelevénynek hívja a retteget betegséget.

Angolkór hajlamu csecsemők feltűnő érzékenységet mutatnak fertőző betegségekkel, főleg légzőszervi hurutokkal szemben. Veszélyes lehet az ilyen csecsemőkre a hörghurut, nátha, kanyaró, számarhurut. A tüdőgyulladás, annak is a veszélyesebb formája sokkal gyakoribb angolkóros csecsemőknél, mint nem angolkórosaknál.

Bizonyos, hogy a súlyos szövődmények legelőbbjénél azonnal orvoshoz viszi az anya a gyermekét. Mégis hányszor vitte és viszi elkésve. Elkésve viszi, mert az angolkóros alaphajlamot nem lehet napok alatt meggyógyítani, hiszen a baj, a hajlam lassan fejlődött ki a csecsemőnél hónapokon át elszenvedett észrevétlen ártalmak folytán.

Mikor a kisgyermek feje alatt izzadt a párna, de egyébként egészséges, amikor a fél éves csecsemő egész éjjel sir, nappal is nyugtalan, vajon melyik szülő gondol ilyenkor angolkóros eredetre? Pedig nemcsak emésztési zavarok, hanem lappangó angolkór is okoz ilyen panaszokat. És már ilyenkor meg kell kezdeni a védekezést a kifejlődése ellen.

Általában mi az angolkór lényege és oka?

Lassan, alattomosan előrehaladó vitaminbetegség ez. Több ok, sok tényező segíti elő kifejlődését.

Ilyen okok: napfény, szabadlevegő hiánya, mesterséges táplálás, hiányos gondozás és családi hajlam.

A napfény óriási szerepénél fogva jellegzetes idénybetegség. Ősszel kezdődik, leg-súlyosabb tüneteket okoz Karácsony és Húsvét között. Nyár elején már csökken a betegség képe és száma.

Idénybetegség és napfény mennyiségével szoros összefüggést mutat.

D. vitamin hiánya okozza a betegséget.

A D. vitamin a szervezetben jelen lévő tápanyagból képződik, de csak a napfény ultraviolett sugarainak hatására. Tápanyagunk nincs olyan, amelyikben előfordulna, csak a csukamájolaj tartalmazza nagyobb mennyiségben.

D. vitaminnal kellően ellátott szervezet nem lesz angolkóros, míg a D. vitamin hiányában szenvedő szervezetnél lassan csontfejlődési zavar, a szervezet ellenálló erejének a csökkenése lép fel. Mikor lép fel? Nem azonnal, amikor a gyermek nem jut a D. vitaminhoz, hanem később, hónapok múlva.

A kifejlődött bajt leküzdeni nehezebb, mint megelőzni azt.

A D. vitamint ma már mesterségesen is elő tudjuk állítani, gyárilag. És nem is drága a készítmény, erről az Országos Közegészségügyi Intézet igyekszik gondoskodni.

Mióta tudjuk a betegség okát és a gyógy-

szerét is elő tudjuk állítani, védekezni tudunk a betegség kifejlődése ellen. Védekezni tehát nemcsak lehet, de „kötelességünk”!

D. vitamint képező ultraviolett napsugár őszi-téli időszakban elenyésző csekély éri a szervezetet, különösen a csecsemőket. Ezért gyakorlatilag októbertől május közepéig kell védekeznünk az angolkór ellen a védekezés módja: mesterséges D. vitamin nyújtása.

Az ország első közegészségügyi intézete az ORSZÁGOS KÖZEGÉSZSÉGÜGYI INTÉZET mindent megtesz, hogy felhívja magyar közönségünk figyelmét az angolkór megelőzés nagy fontosságára. „A háborús élelmezés és egyéb háborús életkörülmények folytán az angolkór világszerte gyakoribbá válik”, mondja az Intézet népszerűsített tájékoztatója. Tekintettel a fokozódó veszélyre, a betegség leküzdésében mindenekelőtt a megelőzésnek van nagy jelentősége, mondja a tájékoztató.

Mit ajánl-e küzdelemben az ország első egészségügyi intézete?

A következőt:

„Mind a 2 hónapnál idősebb csecsemőt és minden 3 évnél fiatalabb kisgyermeket október közepétől május közepéig mesterséges uton kell D. vitaminnal ellátni”.

A mesterséges D. vitaminnak, melyet főképp olaj alakjában hoznak forgalomba a következő adagolását ajánlja az OKI:

1. napi tejjel táplált egészséges csecsemő vagy kisgyermek 3 éves korig kapjon naponta: 2 csepp D. vitamin olajat.

2. mesterségesen táplált csecsemő, vagy angolkóros hajlamu családból származó csecsemő kapjon naponta 5 cseppt.

A ref. Leány szövetség dec. 5-iki kulturális estjének műsora

1. Katona dalok: előadja a Városi Dalárda, vezényel Tordai Ferenc karnagy.

2. Megnyitó: Nóbik József vallásoktató lelkész.

3. Miklós napján, köszöntő: Gyula-diák verse, szavalja Szöllősi Ilona.

4. Mit jelent magyarnak lenni? címen előadást tart Bittó Zoltán nagyváradai vallás-oktató lelkész.

5. Magyar nótákat énekel cigányzene kísérettel: dr. Ravaszné Matolcsy Margit.

6. „A falu hőse” zenés költemény Szikray-Turay-tól, előadja Balla Ernő, zongorán kíséri László János kántor, hegedűn Kovács József állami tanító.

7. „A tölgyfa”, hazafias szindarab 3 részben, írta Pásztor József. Előadják Hunyadi Ilona irányításával: Csordás Eta, Hízó Erzsébet, Péntes Margit, Rozsnyai Elvira, Szőke Zsuzsanna, Varró Gabriella, Balla Ernő, László János és 5 gyermek.

8. Himnusz: Városi Dalárda.

Az ünnepély a Vigadó nagytermében lesz, vasárnap este 7 órai kezdettel. Jegy-árak: 1 P. 1 50 P. 2 P. Jegyek elővételben a leányotthonban esténként 6-8 óra között kaphatók, ugyancsak a T. Balogh könyv-kereskedésében.

Felhívás a tűzharcosokhoz

Felkérjük bajtársainkat, hogy Kormányzó Urunk névnapján, melyet vasárnap délelőtt a Vigadó nagytermében rendez Nagyszalonra város népművelési bizottsága, a Tűzharcos Szövetség nagyszalonai fősoportjával és a Levente Egyesülettel karöltve, minél számosabban vegyenek részt. Vasárnap délelőtt az irodahelyiségből templomba megyünk. Istentisztelet után testületileg vonulunk át a Vigadóba, ahol minden tűzharcos bajtárs ingyen jegyet fog kapni. A Vezetőség.

Iker vagy koraszülött, vagy táplálkozás zavarban szenvedő csecsemőnek orvos szabjai meg az adagolást.

Kíváncsi a terhes és szoptató anyák ellátása is D. vitaminnal, ezt a módszert a zöldkeresztes tanácsadó ingyen tabletták adásával gyakorolta is városunkban s meglepő eredménnyel, mert a született csecsemőkön most alig észlelhető angolkór és lényegesen javult a csecsemőhalálozás arányszáma is.

Küzdjünk tehát tudatosan az angolkór ellen. Ne csodálkozzunk a jövőben azon, s ne vegyük bosszantó kellemetlenkedésnek, mert nem az akar lenni, — ha a gyermeket vizsgáló orvos angolkórt állapít meg, vagy angolkór ellenes gyógyszer adását ajánlja. Legtöbbször előrelátást jelent ez, s nem az angolkór megelőzését.

Dr. SZEMESS PÉTER.

MIKLÓS NAPJÁN

Írta: INCZE BÉLA.

Várvavárt nap, drága ajándékkal
Telve mindig, mind a két keze;
A gyermekszív repes, érkezni ha látja, —
Boldog örömmel ragyog rá szeme.

Ám nekünk ma, nemcsak gyermekálma,
Mely, teljesülve, boldogítja őt, —
Nemzetünk ma Kormányzóját áldja,
Ki védi a Jelent s teremti a Jövőt.

Erős karja, ajándékot osztva,
Visszahozta országunk felét
S mint szerető atyánk oly bölcsen óvja
Minden vészről magyar nemzetünk,

S míg véres harc dúl távoli mezőkön
És hős honvédek győznek a csatán,
Hogy bizalom, erő van mindenki szívében:
Örök babér vezéri homlokán.

Óh, áldd meg Istent népünk nagy vezérét,
Kit megváltóként adtál minekünk, —
Éltét sok éven át védje meg az Ég,
Hogy boldoggá tehesse ősi nemzetét.

Nagyszalonra, 1943. december 6.

A kisbirtokok bérbeadása

nagymértékben elterjedt hazánkban. 1935 ben a 10-20 holdas birtokok közül minden nyolcadik, a 20-50 holdasok közül minden hetedik, az 50-100 holdasok közül pedig csaknem minden harmadik birtok bérbe volt adva. Ugyancsak ebben az évben a 10-20 holdas birtokok az ország mezőgazdaságilag megművelhető területének egy tizedrésze, a 20-50 holdasok több, mint egyhatedét, az 50-100 holdasok pedig egyötöd részét foglalták el.

Gaál Sándor könyvnyomdájában
Nyomatott a kiadótulajdonos
Nagyszalonra, Toldi-tér 11. sz. alatt.
Telefon: 66.

F ü r d ő :

További intézkedésig csütörtökön nőknek, szombaton délig férfiakkak, délután nőknek, vasárnap délig férfiakkak lesz nyitva!

H I R E K

A HÖMERSEKLET
reggel 7 órakor + 3 déiben + 8 fok volt

Holnap: Vasárnap

December

5

Kat. Szabbasz ap.

Prot. Vilma

FEDORKA ERZSÉBET

és

BARNA KÁLMÁN

vasárnap déli 12 órakor tartják esküvőjüket a helybeli rom. kath. templomban, melyre rokonaikat, ismerőseiket és jóbarátait ezuton hívják meg.

KOVÁCS ILONKA

és

NAGY LAJOS

vasárnap déli 12 órakor tartják esküvőjüket a helybeli református templomban, melyre rokonaikat, barátait és jó ismerőseiket ezuton hívják meg.

— **A katolikus hívek figyelmébe.** December 5-én, advent második vasárnapján, délelőtt 8 és 10 órakor szentmise, délután 5 órakor nők gyűlése a rom. kat. elemi iskolában. 6 órakor Jézus Szíve ájtatosság. — December 6-án, hétfőn **Kormányzó Urunk nevenapja** alkalmából hálaadó istentisztelet lesz délelőtt 8 órakor. Este fél 7 órakor CREDO gyűlés a rk. elemiben. — December 8-án, szerdán a boldogságos Szűz Mária szeplőtelen fogantatása ünnepén misemeghallgatás kötelező. Vasárnapi miserend. — Advent második hetében három róraté lesz csütörtökön, pénteken és szombaton. E hajnali misék fél hét órakor kezdődnek. **Plébánia.**

— **Baros hírek.** Felhívjuk Baross kereskedőink figyelmét, hogy hétfőn, a Kormányzó Ur nevenapja alkalmával délután zárva tartunk. Ugyiszintén szerdán déiben 12-től is zárva lesznek az üzletek. **Főtthár.**

— **Nagyvárada** a volt 37-es házieszredének emlékművet emel.

— **Németországban** egyre több a női fogorvos. Kézügyességük, pontosságuk nagyobb a férfiakénál.

— **Takarékoskodjunk** a ruhaneműekkel, mert a nyersanyagkészletek csökkennek.

— **Évi tízmillió literrel** emelkedett a budapesti gyógy- és szikvizfogyasztás.

— **Norvégiában** 250 éve szaritanak halat. Leginkább a tőkehalat dolgozzák fel. Az első engedélyt V. Krisztián király adta ki 1691-ben.

— **Georgiában** őszibarackmagból vajhoz hasonló zsiradékanyagot állítanak elő.

— **A tüdőbeteg gondozó intézet** hétfő és szerdai rendelése ünnep miatt elmarad.

Mikulási-képeslapok, ajándéktárgyak és játékok, valamint piros celophán és staniel-papir nagyválasztékban a T. BALOGH-könyvesboltban!

December 12-én magas vendége lesz Szalontának

December 12-én Szalontára érkezik városunk országgyűlési képviselője és délelőtt fél 12 órakor a Magyar Házban tájékoztatni fogja Szalonta magyarságát a jelen helyzetről. Árvay Árpád képviselőnk hozzánk érkezése kedves és ünnepi alkalom városunk számára, mert Árvay Árpád nemcsak bölcs

tanácsaival, de önzetlen bajorvosló jó cselekedeteivel valósággal a város atyjává avatta magát.

Örömmel várja őt minden magyar, mert erőforrássá lett beszédjének meghallgatása után, jogorvoslásra szoruló panaszosok is előadhatják elintézésre váró bajaikat.

Kik kapnak lábbeli utalványt?

A közlélmelés 8. számu szobájában a legközelebbi kiutaló órák alatt a következő számu lábbeli igénylő lapokat váltják át utalványra:

35, 53, 56, 60, 91, 221, 326, 336, 347, 349, 372, 373, 491, 513, 644, 648, 683, 797,

886, 919, 1106, 1122, 1223, 1130, 1225, 1301, 1316, 1472, 1632, 1731, 1797, 1832, 1875, 1973, 2009, 2010, 2011, 2097, 2125, 2130, 2326, 2417, 2543, 2599, 2707, 2708, 2931, 2939, 2980, 3045, 3067, 3165, 3186, 3223, 3255, 3297, 3408, 3413, 3427, 3438, 3439.

Takarmánytököket és takarmányrépát

minden mennyiségben átvesz

„Hangya” Szövetkezeti Értékesítő Telepe és Hűtőháza, Nagyszalonta

Beváltják a fajegy 2. számu szelvényét

Ma, december 4-én a fajegy 2-es szelvényét a következő kereskedők váltják be, az alant írt utcák fajegyesei részére:

Mogyorós Imre Rákóczi-uti kereskedőnél: Zrínyi, Petőfi, Rákóczi-uti lakosok, Bagossi Ferenc Dobó utcai fakereskedőnél: a Dobó-utcai lakosok.

Zsirka József (Arany-utca), vagy Kölesér-utca fióktelepén (Kósa) beválthatják a következő utcák: Mussolini, Toldi-tér, Kölesér,

Arany-utca, Balogh Péter-utca, Avar és Földi János-utca lakosai.

Hétfőn Bagdi Sándor Kisfaludi-utca kereskedőnél: Vecsey utcai lakosok.

Gyermekeinek

szép, tartós és jó játékot, valamint névnapi ajándékot a

Nagy Magyar Kulturában

v á s á r o l j o n

Babák, társasjátékok

nagyválasztékban kaphatók

Mikó Irma

könyv- és játékaru üzletében

Nagyszalonta m. város polgármestere.

MEGHÍVÓ

Nagyszalonta város népművelési bizottsága az Országos Tűzharcos Szövetség nagyszalontai fecsportjának és a Leventeegyesületnek közreműködésével 1943 december 5-én (vasárnap) délelőtt 11 órakor megünnepeli a Vigadó Kulturház színháztermében a **KORMÁNYZÓ UR NEVENAPJÁT**

M Ű S O R :

Himnusz. Előadja a levente zenekar. Megnyitó beszéd. Tartja dr. Pauliny Vilmos.

Horthy nóták. Énekli Major Jolán. Horthy Miklós. Irta és előadja Erdélyi Ferenc

Ünnepi beszéd. Tartja: Kiri Sándor.

Katonanóták. Éneklik a leventék.

Záróbeszéd. Tartja: dr. Balaton Zoltán.

Szózat. Előadja a levente zenekar.

Ünnepünk a felszabadult város magyarságának hódolata és tisztelgése a felszabadító előtt. Mindenkit hívunk. Mindenkit várunk.

Dr. Hadady Imre polgármester

Nagyszalontai Hegyközség Elnökségétől.

2|1943. sz.

Értesítés

A nagyszalontai Hegyközség Elnöksége értesít minden egyes birtokost, hogy ha bárkinek bármilyen panaszja van a kertörök ellen december 26-ig jelentse be a hegybírónál.

Kéretnek a jelenlegi kertörök, hogy önkéntes lemondásukat december 20-ig jelentsek be a hegybírónál.

A hegyközség elnöksége kertóri állásokra pályázatot hirdet. Jelentkezni lehet december 26-ig. Választásra csakis 50 évet betöltött pályázhatnak.

Nagyszalonta, 1943. december hó 4.

BORBÉLY ISTVÁN
hegybíró.

VIGH IMRE
elnök.

Vas-és fémhegesztést szakszerűen végez

és felelősség mellett vállal (helyszínen is)

KONDOR JÁNOS

lakatos- és mérlegkészítőmester

Toldi-tér 2.

Rádló, új típusu, telepes, teljesen új lámpákkal, telepekkel és egy káposztás kád eladó. Horthy Miklós-ut 13.

Vasárnap 2:15-kor
olcsó helyárrakkal!

HUNGARIA - MOZGO - ma 7:15, vasárnap 2:15, 4:45, 7:15 órákor

Az éjszaka lánya

orvosi beavatkozásra? — Muráti, Ajtay, Perényi, Greguss — Uj híradó!

Jön:

Láthatatlan bilincs
Erénycsösz
Csalódás

Apróhirdetések

Elveszett dr Szent-Pály Gyuláné vásárlási könyve. Megtaláló adja be a közneveléshez.

Eladó magpulyka. Széchenyi utca 21.
Eladó egy sparhelt, Széchenyi-utca 7.
2 darab liba elveszett az ecet gyárból, nyomra vezető jutalomba részesül 1—2

Eladó egy teljesen jó, barna vatelinos női télikabát, közepes méretre, Jókai-utca 40
Eladó egy fekete hosszú nőikabát. Beresényi-utca 33. 4—4

Eladó 10 darab magliba. Futár-utca 55.
Eladó egy jókarban lévő csikóspór. Petőfi-utca 10. 2—2

Eladó 15 darab választott malac. Levente-utca 5. 2—2

Eladó egy szép, nagy vaskályha. Kisfaludy-utca 3. 1—0

Eladó egy használt kerékpár. Gróf Ciano utca 2.

Eladó 6 darab liba. Földi János utca 22.

Eladó lányka-ruha, szveter, babák, mackó. Megtekinthető csak délelőtt. Cim a kiadóban.

Magános idős nőnek, vagy férfinak, kinek háza van, gondozója lennék. Cim a kiadóban. 2—2

Megvételre keresek 5—600 kéve kórot, eladó öntött vaskályhák, egy mindenesaszonyt vagy leányt azonnali belépésre felveszek. Mussolini-ut 46. 3—3

Megbízható mindenesnőt azonnali belépésre keresek. Gömbös Gyula-ut 12/a. 4—4

Ügyes mindenes azonnalra vagy elsejére felvesz a Jámor fatelep, Tisza István ut 1 szám. 13—0

Asztalossegédek állandó munkára felvesz Tóth Imre asztalosmester. 30—0

Paplanba való szép fehér vatta eladó. Ugyanott disznóperzsélést géppel vállalom. Rákóczi-ut 40. 2—2

Hölgyek figyelmébe! Női és férfi kalap tisztítását, formálását a legújabb divat szerint vállalom. Kalapok és sapkák raktáron. Özv. Pénzesné, Tóth-Honvéd-utca 2. 40—0

A nagyszalontai Gazdakör megvételre keres 1 drb. egyes hengert és egy drb. 18 soros direkt kanalas jókarban lévő vetőgépet. Bejelentendő a Gazdakör titkáranál. 2—2

Egy mindenes lány azonnalra felvétetik. Zrinyi-utca 1. 1—3

Két fejős tehenet téli tartásra vállalom. Hétvezér-utca 68.

Bérbeadó 800 négyszögöl szőlő és vete-ményes a Széchenyi-kertben. Pénzes, Mussolini-ut 14.

Főzni tudó bejáró mindenes nőt keres Döméné, Baross-tér 1.

Idős házaspárnak, vagy magános nőnek, és férfinak, kinek földje, vagy háza van, gondozója lennék. Cim a kiadóban. 1—3

Kifutó fiút, vagy leányt jó fizetéssel felvesz. Toldi-utca 7. cipész-műhely. 1—2

Bejáró mindenes azonnalra felveszek. Rákóczi-utca 20.

Kiadók házhoz angora kesztyűket, sálakat kötésre, Gömbös Gyula 7.

Mindenest keres Tóth, Baross-tér 3.

Mindenes leány azonnali belépésre kerestetik. Vécsey-utca 3.

Kombinált fagyalugép, főtengely hegesztés elektromosan garanciával, mágnesezés, hengercsiszolás, fejpadmunkák, Öntőzőmotor. Osgyán mérnök, Békéscsaba.

Méznapprés és 400 kéve tengeri kórot eladó. Keskeny-utca 20.

60 a »Nagyszalontai Az Ujság«
telefon-száma.

Magyarország tudomásul veszi a román kihívást és magatartását ehhez szabja A román politika most is gyűlölködést szít Magyarországgal szemben

Bukarestben és a többi román városokban óriási lelkesedéssel ünnepelték meg december 1-ét. Most volt 25-ik évfordulója annak, hogy Gyulafehérváron a különböző egyesületek kimondták a Rongáthoz való csatlakozást.

Ezek a gyűlések a hatóságok vezetői is résztvettek. A Bukarestben tartott gyűlésen az egyik szónok többek között ki-fejtette, hogy a románok voltak Erdély ös-lakói, Erdély mindig Nagyromániához tarto-zott. A sajtó csatlakozott a gyűléseken meg-nilvánult gyűlölködő hangokhoz. Az egyik lap például már közölte Nagyrománia térké-pét is az erdélyi városokkal együtt. Hango-ztatja a másik román lap, hogy „Románia nagy barátja” megéri a román nép bánatát és azt a vágyat, amely sohasem lankadva él a román nép szívében. Minthogy a cikkírók között a román államvezető és miniszterelnök, továbbá egyéb magasállású állami funkcioná-riusok is szerepelnek, el kell fogadnunk, hogy ezek a gyűlések, ezek a kihívások a hivatalos román politika megnyilvánulásai. A magyar—román viszonyról mondotta leg-utóbbi beszédében külügyminiszterünk, hogy a kisállamok a Duna völgyében meg kell, hogy értsék egymást.

Minthogy ezzel az emelkedett magyar állásponttal szemben a román politika gyű-lölködés hangjával válaszol, le kell vonnunk a szükséges következtetéseket. Bukarest vegye tudomásul, hogy az 1918-as események meg-

ismétléséhez az anyagilag és lelkiekben meg-erősödött magyar népnek is lenne némi hoz-zászólnivalója. Tudomásul vesszük a békét-lenkedés és a gyűlölködés hangját és maga-tartásunkat is ehhez szabjuk.

Csak rövid képét adhattuk a romániai ünnepi eseményeknek. Ezekből is látszik azonban, hogy a bukaresti kormány és a román nép más vezetői nem tudnak bele-illeszkedni az új európai rendbe. A kötelező fegyelmet nem ismerik, hanem állandó izga-tással próbálják megnyugtatni a háboru egyes eseményei következtében idegessé vált közvéleményüket. Magyarország és benne Erdély népe nyugodt méltósággal utasítja vissza a rágalmak özönét és erejének tudatában üzeni, hogy a történelmi jogokról sem most, sem a jövőben nem mond le. Történelem hamisításokkal csak Trianonban sikerült darabokra szedni az országot, új Trianon azonban nem törhet ránk.

Amikor elszomorítják lelkünket ezek az izgatások, amikor aggódva figyeljük dél-erdélyi testvéreink szenvedéseit, a magyar-ságnak csak egy válasza lehet, mégjobban bizva igazságában, őrt állani helyén és be-tölteni rendeltetését.

Am, ami történt, intő figyelmeztetés, hogy bármi történjék, őrt állanunk erő kell, s ezt nem is fogjuk engedni most meglazi-tani. És felkészülten várjuk, bármily próbára tesz bennünket a jövő.

Az olaszok hálásak a magyar lovagiasságért és barátságért

Az Olasz Birodalmi Hírek szerkesztője látogatást tett a budapesti „Franco Vellani Dionisi” olasz fascio-ban, amely most szerveződött újjá és kezdte el működését, amint erről legutóbb beszámoltunk. Italo Maffei, a magyarországi fascista szervezetek főtitkára ez alkalommal a következőképpen nyilatko-zott szerkesztőnknek: Még ki sem szabadult a Duce Grand-Sasso-i rabságból, amikor újra szervezkedni kezdtünk. Nem hívtunk, kény-szerítettünk senkit, mindenki a lelkiismerete szavára hallgatva jött a sorainkba. Mi olaszok igazán hálásak vagyunk Magyarországnak azért a valóban lovagias és baráti magatar-tásért, amelyek irányunkban tanúsított Olasz-ország történelmének e legnehezebb napjai-ban. A magyarok megértő, igaz és hűséges barátainak bizonyultak és ezt sohasem felejt-jük el! Itt a Duce iránt megnyilvánult há-lára és megértésre gondolok, amely éppen akkor jelelt meg, amikor a legkeményebben sújtott reá a balsors. Egyaránt köszönet jár itt a nemzeti szellemű magyar közönségnek és a sajtónak. Magyarország és az új fascista Olaszország viszonyában semmi sem válto-zott, S amint pártunk országos főtitkára: Alessandro Pavolini még Rómában Önnek adott interjújában rámutatott arra: „Uj ut-a-kon megyünk a régi célok felé”, Pártunk ere-deti elgondolásait valósítjuk meg most már minden megalkuvás nélkül és ebben az új fascista államot megteremtő munkákban bizo-nyára megtaláljuk a magyar bajtársak segítő kezét.

— A helybeli állami polgári leányiskola Kormányzó Urnak névünnepeye alkalmával dec 6-án, délután 4 órai kezdettel a városi Vigadó nagytermében műsoros ünnepélyt rendez, melyre mindenkit szeretettel meghív és vár a rendezőség. Belépőjegy 1 pengő.

Megfigyelések az agy pihentetéséről

Tudományos megállapítás szerint a testi munkánál egész más energia használódik el, mint szellemi munka esetén. Az egyik orvosi szaklap felveti a kérdést, miként pihentethet-jük agyunkat legjobban? A cikkíró végül is arra a megállapításra jut, hogy a szellemi munkásnak időnkénti »agypihentetésre« van szüksége, mivel a szellemi pályán működők agya a nap minden percében fokozottabban igénybe van véve. A folytonos szellemi munka következtében az agy nem egyszer megtagadja a precíz munkát és ilyenkor fel-tétlenül szükséges a néhány percnyi tökéle-tes kikapcsolódás, amely nem tekinthető idő-pazarlásnak, ellenkezőleg, új erőt jelent a további munka folytatásához. Ha ezt a ki-kapcsolódást elmulasztjuk, úgy a legtöbb esetben hanyatlás áll be a teljesítményben és a túlfeszített agymunka minden esetben az alvás rovására történik. Ilyen egyének ugyanis sok esetben rendszeres álmatlanság-ban szenvednek.

Bőrkabátfestés minden színben

Aktatáskák, bőrröndök, pénztárcák,
bőrridikülők, női színesövek nagy-
választékban

KISS ERNŐ

szíjgyártómester, Toldi-tér 2.

FERENCJÓZSEF
KESERÜVIZ